

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Zgodovinska geografija
Course title:	Historical geography

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Primerjalni študij idej in kultur (3.s topnja)	Humana geografija	Brez letnika	/
Comparative studies of ideas and cultures (3rd level)	Human geography	Not specified	/

Vrsta predmeta / Course type izbirni / elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code: 96

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
90	60				180	6

Nosilec predmeta / Lecturer: izr. prof. dr. Matija Zorn

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:** slovenščina, angleščina / Slovenian, English
Vaje / Tutorial: /

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Končana druga bolonjska stopnja ustrezne smeri ali univerzitetni študij VII. stopnje

Prerequisites:

Finished 2nd bologna level (masters degree) in appropriate field or equivalent program of study.

Vsebina:

Koliko in v kakšnem obsegu je geografija »dolžna« zajeti zgodovinska dejstva? Kolikšen pomen je treba geografiji pripisati pri nekdanjem pokrajinskem razvoju? Kako globoko v preteklost se lahko podamo pri geografskih raziskavah? S temi izzivi se sooča zgodovinska geografija (»geografija preteklosti«), veda, ki obravnava geografske razmere v preteklosti oziroma posamezne pokrajinske elemente kot posledico zgodovinskega razvoja ter skuša razumeti »delovanje« preteklih (kulturnih) pokrajin. Kot vir ji služijo: zgodovinska pisna in kartografska dela, dognanja naravoslovnih ved (na primer dendrokronologija, palinologija) in pokrajina sama. Pri obravnavi (kulturne) pokrajine uporablja genetičen pristop.

Content (Syllabus outline):

To what extent is geography "obliged" to acknowledge historical facts? How important was geography in the past landscape development? How deep in the past can geographic research go? These challenges face historical geography ("geography of the past"), a science that addresses geographical circumstances of the past and studies individual geographical features as a result of historical development, as well as seeks to understand the "working" of past (cultural) landscapes. As sources it uses: historical written in cartographic works, findings from the natural sciences (such as dendrochronology, palynology) and the landscape itself. It uses a genetic approach when studying the (cultural) landscape.

- Students get to know the importance of

- Študent oz. študentka spozna pomen preteklih pokrajinskih sprememb za razumevanje sodobne pokrajine.
- poglobi poznavanje zgodovine za razumevanje preteklih in sodobnih družbenogeografskih procesov.
- spozna zgodovinsko dimenzijo posameznih pokrajinskih elementov.
- skuša razumeti ali je današnja (kulturna) pokrajina rezultat sodobnih procesov ali daljšega razvoja.

- past landscape changes to be able to understand contemporary landscapes.
- Students deepen the knowledge of history to understand past and present human geographical processes.
- Students get to know the historical dimension of individual geographical features.
- Students try to understand if the present (cultural) landscape is the result of contemporary processes or longer development.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Atkins, P. J., Simmons, I. G., Roberts, B. K. 2004: *People, Land and Time: An Historical Introduction to the Relations Between Landscape, Culture and Environment*. London: Arnold
- Baker, A. R. H. 2003: *Geography and History: Bridging the Divide*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Baker, A. R. H., Billinge, M. (ur.) 1982: *Period and Place: Research Methods in Historical Geography*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Baker, A. R. H., Gregor, D. 1984: *Explorations in Historical Geography: Interpretative Essays*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bičík, I., Gabrovec, M., Kupková, L. 2019: Long-term land-use changes: a comparison between Czechia and Slovenia. *Acta geographica Slovenica* 59-2, str. 91–105. DOI: 10.3986/AGS.7005
- Bračič, V. 1998: *Historično-geografska dediščina*. V: *Geografija Slovenije*. Ljubljana, Slovenska matica, str. 244–269.
- Butlin, R. A. 1996: *Historical Geography: Trough the Gates of Space and Time*. London: Arnold.
- Butlin, R. A., Dodgshon, R. A. (ur.) 1999: *An Historical Geography of Europe*. Oxford: Oxford University Press.
- East, W. G. 1966: *The Geography Behind History*. London: Nelson.
- Gabrovec, M., Bičík, I., Komac, B. 2019: Land registers as a source of studying long-term land-use changes. *Acta geographica Slovenica* 59-2, str. 83 –89. DOI: 10.3986/AGS.7349
- Gabrovec, M., Komac, B., Zorn, M. 2012: Vpliv sprememb rabe tal na geomorfne procese v zadnjih stoletjih na primeru Zgornjega Posočja. V: *Dolgoročne spremembe okolja 1*. Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 25. Ljubljana: Založba ZRC, str. 101–109.
- Gabrovec, M., Kumer, P. 2019: Land-use changes in Slovenia from the Franciscan Cadaster until today. *Acta geographica Slovenica* 59-1, str. 63–81. DOI: 10.3986/AGS.4892
- Gašperič, P. 2007: Cartographic images of Slovenia through time. *Acta geographica Slovenica* 47-2, str. 245–273. DOI: 10.3986/AGS47205
- Glamuzina, N., Fuerst-Bjeliš, B. 2015: *Historijska geografija Hrvatske*. Split: Sveučilište u Splitu.
- *Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev. Zgodovina agrarnih panog: I. Agrarno gospodarstvo*. Ljubljana: DZS, 1970.
- Götze, W. 1904: *Historische Geographie: Beispiele und Grundlinien*. Leipzig: F. Deuticke.
- Guelke, L. 1982: *Historical Understanding in Geography: An Idealist Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Haffke, J. (ur.) 2011: *Historische Geographie: Konzepte und Fragestellungen: gestern, heute,*

morgen: Festschrift für Klaus Fehn zum 75. Geburtstag. Bergisch Gladbach: E. Ferger.

- Ilešič, S. 1950: Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem. Dela SAZU 2. Ljubljana.
- Ilešič, S. 1964: Preostanki preteklosti v pokrajini kot element resničnega geografskega okolja. Geografski vestnik 36, str. 3–12.
- Klemenčič, V. 1970: Zur historischen Geographie Istriens. Österreichische Osthefte 12-4, str. 278–279.
- Kosi, M. 2011: Zgodovinska geografija. V: Enciklopedija Slovenije 15. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 172.
- Kučera, Z. 2008: Historical geography between geography and historiography. Internet Journal of Historical Geography and Environmental History 5-1, str. 5–13.
- Langton, J. 1988: The two traditions of geography, historical geography and the study of landscapes. Geografiska Annaler. Series B, Human Geography 70-1, str. 17–25. DOI: 10.1080/04353684.1988.11879547
- Lučič, J. 1976: Prilog pitanju historijske geografije. Historijski zbornik 29-30, str. 61–76.
- Morrissey, J., Nally, D., Strohmayer, U., Whelan, Y. 2014: Key Concepts in Historical Geography. Los Angeles: SAGA.
- Offen, K. 2012: Historical geography I: Vital traditions. Progress in Human Geography 36-4. DOI: 10.1177/0309132511417964
- Offen, K. 2013: Historical geography II: Digital imaginations. Progress in Human Geography 37-4. DOI: 10.1177/0309132512462807
- Offen, K. 2014: Historical geography III: Climate matters. Progress in Human Geography 38-3, str. 476–489. DOI: 10.1177/0309132513501429
- Petek, F., Fridl, J. 2004: Pretvarjanje listov zemljiško-katastrskega načrta v Gauss-Krügerjev koordinatni. Geografski vestnik 76-2.
- Petek, F., Urbanc, M. 2004: The Franziscan Land Cadastre as a key to understanding the 19th-century cultural landscape in Slovenia. Acta geographica Slovenica 44-1, str. 89–113. DOI: 10.3986/AGS44104
- Pounds, N. J. G. 2009: An Historical Geography of Europe: 1500–1840. Cambridge: Cambridge University Press.
- Schenk, W. 2001: Historische Geographie. Heidelberg: WBG.
- Urbanc, M. 2002: Kulturne pokrajine v Sloveniji. Geografija Slovenije 5. Ljubljana: Založba ZRC.
- Vrišer, I. 1985: Historična geografija: cilji, pomen in metode. Geografski vestnik 57, str. 73–82.
- Zorn, M. 2007: Jožefinski vojaški zemljevid kot geografski vir. Geografski vestnik 79-2, str. 129–140.
- Zorn, M. 2009: Uporaba zgodovinskih virov pri sorodnih vedah zgodovine. Kronika 57, Izredna številka, str. 383–400.
- Zorn, M., Breg Valjavec, M., Ciglič, R. 2018: Kartografski viri in viri daljinskega zaznavanja ter njihova uporabnost za spremljanje dinamike rečnega toka: na primeru mejnih odsekov Drave in Dragonje. V: Ustvarjanje slovensko-hrvaške meje. Vpogledi 19. Ljubljana: Inštitut za novejšo zgodovino, str. 207–229.

Cilji in kompetence:

- Študent oz. študentka spozna teorije, teoretične modele ter metodološke pristope in orodja za poglobljeno in kritično spoznavanje, raziskovanje in

Objectives and competences:

- Students get to know the theory, theoretical models and methodological approaches and tools for in-depth and critical understanding and research of past (cultural) landscapes.

razumevanje preteklih (kulturnih) pokrajin.

- spozna uporabo in aplikacijo zgodovinskih virov/dejstev za preučevanje preteklih (kulturnih) pokrajin.
- razume in vrednoti razmerja med preteklimi in sodobnimi geografskimi procesi.
- razume vlogo človeka in njegovih dejavnosti skozi zgodovino v luči spreminjanja (kulturne) pokrajine.
- prepozna naravnogeografske in družbenogeografske procese v pokrajini, ki vplivajo na pokrajinske spremembe.
- pridobi možnost kritične ocene pokrajinskega razvoja v preteklosti.

- Students get to know the use and application of historical sources/facts for the study of past (cultural) landscapes.
- Students get to understand and evaluate the relationship between past and present geographical processes.
- Students understand of the role of man and his activity throughout history in the light of changing (cultural) landscapes.
- Students recognize physical geographical and human geographical processes in the landscape, which impacted landscape change.
- Students can critically assess landscape development in the past.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- študent oz. študentka pozna temelje značilnosti zgodovinskih sprememb v (kulturni) pokrajini ter pozna vzroke in pokazatelje (kazalce) teh sprememb;
- razume posledice vsakokratnih zgodovinskih sprememb pokrajine ter jih aplicira na sedanost;
- zna vrednotiti pokrajino na podlagi zgodovinskega razvoja ter razume delovanje preteklih (kulturnih) pokrajin.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

- Students know the fundamental characteristics of historical changes in (cultural) landscapes as well as causes and indicators of these changes;
- Students understand the consequences of any historical landscape changes and can apply them to the present.
- Students are able to evaluate the landscape in terms of historical development and understand the functioning of past (cultural) landscapes.

Metode poučevanja in učenja:

Oblike dela:

- Frontalna oblika poučevanja
- Delo v manjših skupinah oz. v dvojicah
- Samostojno delo študentov
- e-izobraževanje

Metode (načini) dela:

- Razlaga
- Razgovor/ diskusija/debata
- Delo z besedilom
- Proučevanje primera
- Igra vlog
- Druge vrste nastopov študentov
- Reševanje nalog
- »Terenske vaje« (npr. obiski podjetij)
- Vključevanje gostov iz prakse

Learning and teaching methods:

Types of learning/teaching:

- Frontal teaching
- Work in smaller groups or pair work
- Independent students work
- e-learning

Teaching methods:

- Explanation
- Conversation/discussion/debate
- Work with texts
- Case studies
- Roleplay
- Different presentation
- Solving exercises
- Field work (e.g. company visits)
- Inviting guests from companies

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Krajši pisni izdelki	/	Short written assignments
Daljši pisni izdelki	30	Long written assignments
Javni nastop ali predstavitev	10	Presentations
Končno ocenjevanje (pisni/ustni izpit)	60	Final examination (written/oral)
Drugo	/	Other

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Hudson, P. F., ZORN, M. 2019: The role of historic human impacts on modern environmental processes and management: introduction to special issue. *Land degradation & development*. DOI: 10.1002/ldr.3328
- Gašperič, P., Perko, D., ZORN, M. 2018: Cartographic presentations of borders on old maps of Slovenia. *Acta Geobalcanica* 4-2, str. 67–76. DOI: 10.18509/AGB.2018.08
- Breg Valjavec, M., ZORN, M., Ribeiro, D. 2018: Mapping war geoheritage: recognising geomorphological traces of war. *Open Geosciences* 10-1, str. 385–394. DOI: 10.1515/geo-2018-0030
- Mikša, P., ZORN, M. 2018: Rapalska meja: četrto stoletje obstoja in stoletje dediščine. V: Nečakov zbornik: procesi, teme in dogodki iz 19. in 20. stoletja. *Historia* 25. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, str. 605–641
- ZORN, M. 2018: The economic role of the Drava River in Slovenia: from navigation to hydropower. *Podravina* 17-33, str. 32–62.
- ZORN, M., Breg Valjavec, M., Ciglič, R. 2018: Kartografski viri in viri daljinskega zaznavanja ter njihova uporabnost za spremljanje dinamike rečnega toka: na primeru mejnih odsekov Drave in Dragonje. V: *Ustvarjanje slovensko-hrvaške meje. Vpogledi* 19. Ljubljana: Inštitut za novejšo zgodovino, str. 207–229.
- Kladnik, D., Ciglič, R., Geršič, M., Komac, B., Perko, D., ZORN, M. 2016: Diversity of terraced landscapes in Slovenia. *Annales, Series historia et sociologia* 26-3, str. 469–486. DOI: 10.19233/ASHS.2016.38
- ZORN, M. 2017: Poplave - stalnica v Spodnji Savinjski dolini. *Kronika* 65-3, str. 529–540.
- Geršič, M., ZORN, M. 2016: Odsev naravnih nesreč v zemljepisnih imenih - nekaj primerov iz Zahodnih Karavank in zahodnih Kamniško-Savinjskih Alp. *Kronika* 64-3, str. 575–582.
- Mikša, P., ZORN, M. 2016: The beginnings of the research of Slovenian Alps. *Geografski vestnik* 88-2, str. 103–131. DOI: 10.3986/GV88206
- ZORN, M., Kumer, P., Ferk, M. 2015: Od gozda do gozda ali kje je goli, kamniti Kras? *Kronika* 63-3, str. 561–574.
- Juvan, N., ZORN, M. 2014: Vloga in varstvo kulturne pokrajine. V: *Upravljanje območij s kulturno dediščino. Capacities 2*. Ljubljana: Založba ZRC, str. 59–76.
- ZORN, M., Gašperič, P. 2014: Vojaški spopadi in kulturna dediščina. V: *Izbrani primeri upravljanja območij s kulturno dediščino. Capacities 3*. Ljubljana: Založba ZRC, str. 55–70.
- Gabrovec, M., Komac, B., ZORN, M. 2012: Vpliv sprememb rabe tal na geomorfne procese v zadnjih stoletjih na primeru Zgornjega Posočja. V: *Dolgoročne spremembe okolja 1. Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* 25. Ljubljana: Založba ZRC, str. 101–109.
- ZORN, M., Šmid Hribar, M. 2012: A landscape altered by man as a protected area: a case study of the Ljubljana Marsh (Ljubljansko barje). *Ekonomika i ekohistorija* 8, str. 45–61.

- ZORN, M., Komac, B. 2009: Nekateri učinki bojevanja na naravno pokrajino. Geografski vestnik 81-2, str. 9–27.
- ZORN, M., Komac, B. 2009: Response of soil erosion to land use change with particular reference to the last 200 years (Julian Alps, Western Slovenia). Revista de geomorfologi 11, str. 39–47.
- ZORN, M. 2009: Uporaba zgodovinskih virov pri sorodnih vedah zgodovine. Kronika 57, Izredna številka, str. 383–400.
- ZORN, M., Komac, B. 2007: Naravni procesi v svetih knjigah. Geografski vestnik 79-2, str. 97–117.
- ZORN, M. 2007: Jožefinski vojaški zemljevid kot geografski vir. Geografski vestnik 79-2, str. 129–140.